

Garančný fond investícií

Garančný fond investícií ako právnická osoba zriadená zákonom č. 566/2001

Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov vydáva v súlade s § 90 ods. 3 citovaného zákona a po predchádzajúcom súhlase Úradu pre finančný trh č. GRUFT-001/2003/GFI v znení zmien, na vydanie ktorých udelila predchádzajúci súhlas Národná banka Slovenska rozhodnutím č. OPK-1441-1/2009 a rozhodnutím č. ODT- 6705/2011 tieto

Všeobecné podmienky vyplácania náhrad za nedostupný klientsky majetok

Článok I Úvodné ustanovenie

Tieto všeobecné podmienky vyplácania náhrad za nedostupný klientsky majetok upravujú podrobnosti o postupoch pri uplatňovaní práva na náhradu a o spôsobe preukazovania práva na náhradu za nedostupný klientsky majetok prijatý obchodníkom s cennými papiermi, zahraničným obchodníkom s cennými papiermi podľa § 83 ods. 2 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cenných papieroch“), ako aj správcovskou spoločnosťou a zahraničnou správcovskou spoločnosťou, ak im povinnosť zúčastniť sa na ochrane klientov vyplýva z osobitného zákona¹ (ďalej len „osoba zúčastnená na ochrane klientov“), na vykonanie investičnej služby.

Článok II Rozsah ochrany klientskeho majetku

1. Ochrana klientskeho majetku sa podľa zákona o cenných papieroch vzťahuje na
 - a) peňažné prostriedky a finančné nástroje fyzických osôb vrátane fyzických osôb podnikateľov a právnických osôb ustanovených zákonom o cenných papieroch² zverené osobe zúčastnenej na ochrane klientov v súvislosti

¹ § 11 a 75 zákona č. 594/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

² Nadácie, neinvestičné fondy, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby, združenia občanov, spoločenstvá vlastníkov bytov a nebytových priestorov a právnické osoby, na ktoré sa nevzťahuje výnimka podľa § 81 ods. 1 písm. c) zákona o cenných papieroch.

s vykonaním investičnej služby alebo vedľajších služieb podľa § 6 ods. 2 písm. a), a to vrátane finančných nástrojov a peňažných prostriedkov získaných za tieto hodnoty,

- b) spoločný klientsky majetok vedený pre viac klientov, ak spĺňa podmienky podľa § 81 ods. 2 písm. a) zákona o cenných papieroch, pričom pri každom spoločnom klientskom majetku platí, že každý z klientov má rovnaký podiel, ak sa hodnovernými dokladmi nepreukážu iné podiely jednotlivých klientov,
- c) notársku úschovu uloženú u osoby zúčastnenej na ochrane klientov podľa § 81 ods. 2 písm. b) zákona o cenných papieroch, ak oprávneným príjemcom finančných nástrojov alebo peňažných prostriedkov z tejto úschovy je, alebo má byť osoba, ktorej klientsky majetok je chránený podľa zákona o cenných papieroch, a ak pred dňom, keď sa klientsky majetok stal nedostupným, notár spravujúci túto notársku úschovu doručil príslušnej osobe zúčastnenej na ochrane klientov písomné oznámenie s údajmi o oprávnených príjemcoch najmenej v rozsahu podľa § 81 ods. 5 písm. a) zákona o cenných papieroch.

2. Ochrana sa nevzťahuje na

- a) klientsky majetok, ktorý podľa záznamov vykonaných osobou zúčastnenou na ochrane klienta pred dňom, keď sa klientsky majetok osoby zúčastnenej na ochrane klientov stal nedostupným podľa § 82 ods. 1 zákona o cenných papieroch, nie je vedený pre klienta najmenej v rozsahu nasledovných údajov: pre fyzickú osobu – meno a priezvisko, rodné číslo alebo dátum narodenia a trvalý pobyt; pre právnickú osobu – názov, identifikačné číslo, ak bolo pridelené, sídlo, meno a priezvisko a adresa trvalého pobytu osoby alebo osôb, ktoré sú štatutárnym orgánom alebo členmi štatutárneho orgánu tejto právnickej osoby,
- b) spoločný klientsky majetok, ktorý nespĺňa podmienky uvedené v odseku 1 písm. b) tohto článku,
- c) notársku úschovu, ktorá nespĺňa podmienky uvedené v odseku 1 písm. c) tohto článku,
- d) majetok osôb ustanovených v § 81 ods. 1 písm. c) bod 1. až 6. zákona o cenných papieroch³,
- e) peňažné prostriedky klienta prijaté obchodníkom s cennými papiermi, ktorý je bankou alebo pobočkou zahraničnej banky, a vedené na účtoch chránených podľa osobitného zákona⁴.

³ Ochrana sa nevzťahuje na majetok bánk, poisťovní, doplnkových dôchodkových poisťovní, správcovských spoločností, obchodníkov s cennými papiermi, centrálného depozitára, burzy cenných papierov, pošty, právnických osôb prevádzkujúcich lotérie alebo podobné hry, právnické osoby, ktoré musia mať účtovnú závierku overenú audítorom v zmysle zákona o účtovníctve a pod.

Článok III **Náhrada za nedostupný klientsky majetok**

1. Ak je osoba zúčastnená na ochrane klientov Národnou bankou Slovenska vyhlásená za neschopnú plniť záväzky voči klientom v súlade s § 86 ods. 3 zákona o cenných papieroch, alebo jej bolo pozastavené nakladanie s klientským majetkom v dôsledku rozhodnutia konkurzného súdu vydaného v konkurznom konaní podľa osobitého zákona⁴, ak sa toto rozhodnutie stalo vykonateľným pred vyhlásením podľa § 86 ods. 3 zákona o cenných papieroch, a zároveň nie je schopná prijať cenné papiere a iné finančné nástroje vrátiť bez ujmy na nárokoch ostatných klientov, stáva sa klientsky majetok v zmysle zákona o cenných papieroch nedostupným.
2. Za nedostupný klientsky majetok, ktorý je v zmysle zákona o cenných papieroch chránený, má klient právo na náhradu z Garančného fondu investícií (ďalej len „Garančný fond“) v rozsahu a za podmienok ustanovených zákonom o cenných papieroch. Iná oprávnená osoba má namiesto klienta právo na náhradu, iba ak to ustanovuje zákon o cenných papieroch. Za nedostupný klientsky majetok sa nepovažujú cenné papiere a iné finančné nástroje prijaté osobou zúčastnenou na ochrane klientov, ktoré je táto osoba schopná vrátiť klientovi bez toho, aby došlo k ujme na nárokoch ostatných klientov.
3. Náhrada sa poskytuje výhradne v eurách vo výške nedostupného klientskeho majetku, v súhrne však jednému klientovi alebo inej oprávnenej osobe podľa zákona o cenných papieroch patrí náhrada najviac vo výške 50 000 eur. Vypočítaná výška náhrady sa zaokrúhľuje na celé eurocenty nahor.
4. Na účely výpočtu výšky náhrady za chránený klientsky majetok sa spočítava nedostupný klientsky majetok toho istého klienta u jednej osoby zúčastnenej na ochrane klientov vrátane jeho podielov na spoločných klientskych majetkoch, ktoré sú chránené zákonom o cenných papieroch, podľa stavu ku dňu, keď sa klientsky majetok stal nedostupným podľa § 82 ods. 1 zákona o cenných papieroch.
5. Úroky a iné majetkové výhody spojené s nedostupným klientským majetkom sa na účely výpočtu výšky náhrady vypočítajú podľa stavu ku dňu, keď sa klientsky majetok stal nedostupným podľa § 82 ods. 1 zákona o cenných papieroch a pripočítajú sa k nedostupnému klientskemu majetku klienta.
6. Na účely výpočtu náhrad sa výška nedostupného klientskeho majetku zistená podľa ods. 4 a 5 tohto článku zníži o všetky premičané finančné nástroje⁵,

⁴ Zákon NR SR č. 118/1996 Z.z. o ochrane vkladov v znení neskorších predpisov.

⁵ Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

vkłady⁷ a záväzky klienta voči osobe zúčastnenej na ochrane klientov podľa stavu ku dňu, keď sa klientsky majetok stal nedostupným podľa § 82 ods. 1 zákona o cenných papieroch.

7. Na určenie hodnoty klientskeho majetku sú určujúce hodnoty, ktoré ku dňu, keď sa klientsky majetok stal nedostupným podľa § 82 ods. 1 zákona o cenných papieroch, vyplývajú zo zmluvy medzi osobou zúčastnenou na ochrane klientov alebo z osobitných právnych predpisov⁸ vzťahujúcich sa na určovanie hodnoty majetku. Pri stanovení hodnoty cenných papierov prijatých na obchodovanie na trhu kótovaných cenných papierov burzy cenných papierov⁹ sa vychádza z posledného kurzu týchto cenných papierov zverejneného burzou cenných papierov ku dňu, keď sa klientsky majetok stal nedostupným podľa § 82 ods. 1.
8. Ak nie je hodnoverne preukázaná iná hodnota klientskeho majetku alebo záväzku klienta voči osobe zúčastnenej na ochrane klientov, je rozhodujúci záznam o hodnote klientskeho majetku, resp. záväzku z evidencie osoby zúčastnenej na ochrane klientov, ak osobitný zákon neustanovuje inak¹⁰.
9. Klientovi patrí náhrada podľa tohto článku aj vtedy, keď jeho finančný nástroj nie je splatný do konca lehoty na vyplácanie náhrad, ktorá sa určí podľa § 88 ods. 1 a 2 zákona o cenných papieroch. To neplatí pri zákaze nakladania s finančným nástrojom alebo pri zákaze jeho úhrady podľa osobitných predpisov¹¹. Po skončení zákazu možno poskytnúť náhradu podľa povahy veci klientovi alebo inej osobe, ak jej na finančný nástroj klienta alebo na jeho časť vzniklo právo podľa rozhodnutia príslušného orgánu.
10. Náhrada nepatrí klientom, ktorí
 - a) svojou trestnou činnosťou, za ktorú boli súdom v trestnom konaní právoplatne odsúdení, čiastočne alebo úplne spôsobili neschopnosť osoby zúčastnenej na ochrane klientov uhrádzať záväzky klientom,
 - b) nadobudli finančné nástroje a peňažné prostriedky v súvislosti s legalizáciou príjmov z trestnej činnosti, za ktorú boli v trestnom konaní právoplatne odsúdené,
 - c) v zmysle § 87 ods. 8 zákona o cenných papieroch sú osobami s osobitným vzťahom k osobe zúčastnenej na ochrane klientov¹².

⁶ Napr. § 23 zákona č. 530/1990 Zb. o dlhopisoch v znení neskorších predpisov

⁷ § 5 písm. a) zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých predpisov v znení neskorších predpisov, § 397 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov

⁸ Napr. zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, oznámenie NBS č. 3/2009 o spôsobe určenia hodnoty majetku v podielovom fonde

⁹ § 22 a 22a zákona č. 429/2002 Z.z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov

¹⁰ § 781 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov

¹¹ Napr. § 76 ods. 1 písm. e), § 175e ods. 1 a 2, § 305 písm. b) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov

11. Za stratu klienta vyplývajúcu zo zmien trhovej hodnoty finančných nástrojov a peňažných prostriedkov sa náhrada neposkytuje.

Článok IV **Vyplácanie náhrad**

1. Garančný fond do piatich pracovných dní odo dňa, kedy sa stal klientsky majetok nedostupným, oznámením, ktoré doručí osobe zúčastnenej na ochrane klientov, určí termín začatia, trvanie, miesto a postup vyplácania náhrad. Tieto údaje osoba zúčastnená na ochrane klientov zverejní v tlači s celoštátnou pôsobnosťou a vo svojich verejne prístupných priestoroch najneskôr do jedného pracovného dňa od ich doručenia. Garančný fond môže v oznámení určiť, za akých podmienok sa náhrada vyplatí bezhotovostným prevodom.
2. Vyplácanie náhrad sa musí skončiť najneskôr do 3 mesiacov odo dňa, kedy sa stal klientsky majetok nedostupným podľa § 82 ods. 1 zákona o cenných papieroch. Vo výnimočných a odôvodnených prípadoch a po predchádzajúcom súhlase Národnej banky Slovenska sa môže táto lehota predĺžiť najviac o tri mesiace. Vyplácanie náhrad však musí skončené najneskôr do jedného roka odo dňa, kedy sa stal klientsky majetok nedostupným.
3. Garančný fond vypláca náhrady za nedostupný klientsky majetok výhradne prostredníctvom poverenej banky.
4. Ak má klient u osoby zúčastnenej na ochrane klientov klientsky majetok, ktorého súhrnná výška prevyšuje výšku náhrad podľa § 87 ods. 2 zákona o cenných papieroch, nahrádza sa poskytne za finančné nástroje postupne v časovom poradí, ako boli zverené osobe zúčastnenej na ochrane klientov, až do výšky ustanovenej v § 87 ods. 2 zákona o cenných papieroch, ak sa Garančný fond s klientom nedohodne inak.
5. Výška náhrady za klientsky majetok tvorený finančnými nástrojmi a peňažnými prostriedkami v cudzej mene sa vypočítava podľa referenčného výmenného kurzu určeného a vyhláseného Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska ku dňu, keď sa finančné nástroje alebo peňažné prostriedky stali nedostupnými podľa § 82 ods. 1 zákona o cenných papieroch.

¹² Napr. členovia štatutárneho orgánu obchodníka, vedúci zamestnanci obchodníka, členovia dozornej rady obchodníka, právnické osoby alebo fyzické osoby majúce kontrolu nad obchodníkom, audítor.

6. Ak si klient alebo iná oprávnená osoba nemohla uplatniť právo na náhradu v zákonom o cenných papieroch stanovenej lehote z preukázaných závažných zdravotných dôvodov alebo z iných závažných dôvodov, môže Garančný fond na základe písomnej žiadosti poskytnúť náhradu aj po tejto lehote, a to najneskôr do jedného roka odo dňa, kedy sa stal klientsky majetok nedostupným podľa § 82 ods. 1 zákona o cenných papieroch.
7. Garančný fond pozastaví výplatu náhrad klientom, proti ktorým je vedené trestné konanie v súvislosti s ich činnosťou, ktorá môže mať vzťah k neschopnosti osoby zúčastnenej na ochrane klientov uhrádzať svoje záväzky klientom.
8. Náhrada za nedostupný klientsky majetok sa nesmie poskytnúť a vyplatiť, ak osoba alebo zástupca osoby, ktorá si uplatňuje právo na náhradu za nedostupný klientsky majetok, nespĺnili všetky požiadavky a podmienky, ktoré sú podľa zákona o cenných papieroch a týchto všeobecných podmienok potrebné na posúdenie a zdokladovanie oprávnenosti uplatňovaného práva na náhradu a na poskytnutie náhrady za nedostupný klientsky majetok.
9. Dňom vyplatenia náhrady za nedostupný klientsky majetok zaniká pohľadávka klienta voči osobe zúčastnenej na ochrane klientov v rozsahu vyplatenej náhrady.
10. Poskytnutím náhrady z Garančného fondu nie je dotknuté právo klienta alebo inej oprávnenej osoby vymáhať si od osoby zúčastnenej na ochrane klientov, u ktorej sa stal majetok nedostupným, uhradenie tej časti klientskeho majetku, za ktorú nebola poskytnutá náhrada z Garančného fondu.

Článok V **Preukazovanie práva na náhradu**

1. Klient, ktorý si uplatňuje právo na náhradu, musí preukázať podľa druhu klientskeho majetku, že má právo na výplatu náhrady za tento klientsky majetok. Toto právo klient preukazuje najmä:
 - a) dokladom o nároku na finančný nástroj alebo peňažné prostriedky, ktorým je napríklad originál alebo úradne overená kópia zmluvy s osobou zúčastnenou na ochrane klientov, doklad potvrdzujúci prijatie peňažných prostriedkov alebo finančných nástrojov vystavený osobou zúčastnenou na ochrane klientov, výpis z klientskeho účtu o stave peňažných prostriedkov alebo finančných nástrojov vystavený osobou zúčastnenou na ochrane klientov, alebo
 - b) rozhodnutím príslušného orgánu.
2. Fyzická osoba uplatňujúca si právo na náhradu preukazuje svoju totožnosť:
 - a) platným občianskym preukazom alebo
 - b) platným cestovným pasom, diplomatickým pasom, služobným pasom, a ak ide o cudzinca - povolením na pobyt cudzinca na území Slovenskej republiky.

3. Právnická osoba uplatňujúca si právo na náhradu preukazuje svoju totožnosť:
- a) výpisom z úradnej evidencie alebo úradného registra, v ktorej je zapísaná, pričom tento výpis nesmie byť starší ako jeden mesiac pred uplatnením si práva na náhradu,
 - b) v prípade, že z dokladu podľa písmena a) nie je zrejmé, kto je oprávnený konať za právnickú osobu, predkladá sa aj doklad alebo úradne osvedčená kópia dokladu, z ktorej je zrejmé, kto je oprávnený konať za právnickú osobu – štatutárny orgán.
4. Ak za klienta koná jeho zástupca, je zástupca povinný predložiť doklad alebo úradne osvedčenú kópiu dokladu, ktorý ho oprávňuje na zastupovanie. Ak ide o zástupcu právnickej osoby, na tomto doklade musí byť úradne osvedčený podpis štatutárneho orgánu tejto právnickej osoby. Zástupca je povinný sa zároveň preukázať dokladmi uvedenými v odseku 2 tohto článku.
5. Ak za fyzickú osobu, zástupcu alebo právnickú osobu koná splnomocnenec, tento je na preukázanie svojej totožnosti okrem dokladov uvedených v odseku 2 až 4 povinný predložiť aj písomné plnomocenstvo s úradne osvedčeným podpisom splnomocniteľa.

Článok VI **Poskytovanie osobných údajov**

1. Osoba a zástupca osoby, ktorá si uplatňuje právo na náhradu za nedostupný klientsky majetok, sú v rámci preukazovania splnenia požiadaviek a podmienok podľa Článku V povinní poskytnúť a umožniť získať Garančnému fondu kopírovaním, skenovaním alebo iným zaznamenávaním:
- a) osobné údaje o totožnosti z dokladu totožnosti v rozsahu: obrazová podobizeň, titul, meno, priezvisko, rodné priezvisko, rodné číslo, dátum narodenia, miesto a okres narodenia, adresa trvalého pobytu, adresa prechodného pobytu, záznam o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, druh a číslo dokladu totožnosti, vydávajúcí orgán, dátum vydania a platnosť dokladu totožnosti, ak ide o fyzickú osobu,
 - b) identifikačné údaje v rozsahu podľa § 81 ods. 5 písm. a) druhého bodu zákona o cenných papieroch, ak ide o právnickú osobu,
 - c) kontaktné telefónne číslo, faxové číslo a adresu elektronickej pošty, ak ich má,
 - d) doklady a údaje o klientskom majetku a iných pohľadávkach a záväzkoch voči osobe zúčastnenej na ochrane klientov s nedostupným klientským majetkom, o oprávnení zástupcu na zastupovanie a o splnení ostatných požiadaviek a podmienok, ktoré sú potrebné na posúdenie a zdokladovanie oprávnenosti uplatňovaného práva na náhradu a na poskytnutie náhrady za nedostupný klientsky majetok.

2. Na nakladanie s osobnými údajmi poskytnutým Garančnému fondu sa vzťahuje § 89 ods. 6 zákona o cenných papieroch a ustanovenia osobitných predpisov¹³.

Článok VII Námietky a spory

1. Každý klient, ktorý si uplatňuje právo na náhradu z Garančného fondu, môže písomným podaním predložiť Garančnému fondu námietky, v ktorých upozorní na nesprávny postup pri vyplácaní náhrad. Podanie je povinný doručiť osobne alebo doporučenou poštou do sídla Garančného fondu. V podaní musí byť uvedené kto ho podáva, proti ktorej osobe zúčastnenej na ochrane klientov smeruje, pravdivé opísanie skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa pisateľ domáha, ako aj kópie listinných dôkazov. Z podania musí byť zrejmé, čoho sa pisateľ domáha.
2. Garančný fond o doručených námietkach rozhodne do 30 dní, v osobitne zložitých prípadoch spravidla do 60 dní odo dňa ich doručenia Garančnému fondu.
3. Rozhodnutím Garančného fondu o námietke nezaniká právo klienta domáhať sa svojich práv v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov.
4. O sporoch, ktoré súvisia s náhradami za nedostupný klientsky majetok a ich vyplácaní, rozhoduje súd.

Článok VIII Záverečné ustanovenia

1. Na vzťahy neupravené v týchto všeobecných podmienkach a na vzťahy vyplývajúce z týchto všeobecných podmienok sa vzťahujú ustanovenia zákona o cenných papieroch.

¹³ Napr. zákon č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov

RNDr. Miron Zelina, CSc.
predseda Rady GFI

RNDr. František Szulényi
podpredseda Rady GFI

Rozhodnutie Rady Garančného fondu investícií, ktorým sa schvaľujú Všeobecné podmienky vyplácania náhrad za nedostupný klientsky majetok u obchodníkov s cennými papiermi, prijala Rada Garančného fondu investícií dňa 13. marca 2003. Zmeny týchto podmienok, v znení ich zmien schválených Radou Garančného fondu investícií dňa 17. decembra 2008, boli schválené Radou Garančného fondu investícií dňa 29. apríla 2011.

Rozhodnutie Úradu pre finančný trh, ktorým udelil Garančnému fondu investícií predchádzajúci súhlas na vydanie Všeobecných podmienok vyplácania náhrad za nedostupný klientsky majetok, vydal úrad 4. júna 2003 pod číslom GRUFT- 001/2003/GFI. Rozhodnutie bolo Garančnému fondu investícií doručené 5. júna 2003. Národná banka Slovenska udelila predchádzajúci súhlas rozhodnutím č. OPK- 1441-1/2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 20.2.2009 a rozhodnutím č. ODT – 6705/2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 3. 6. 2011.